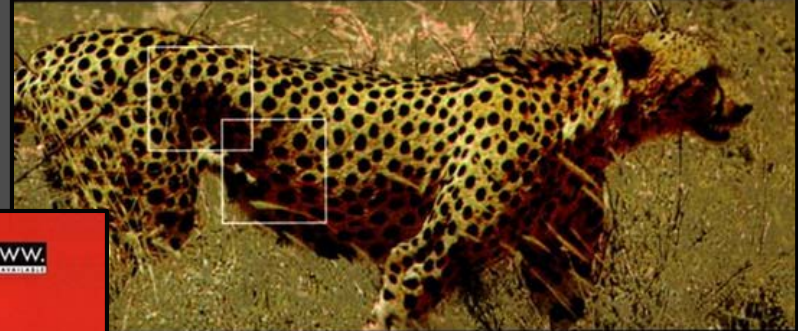

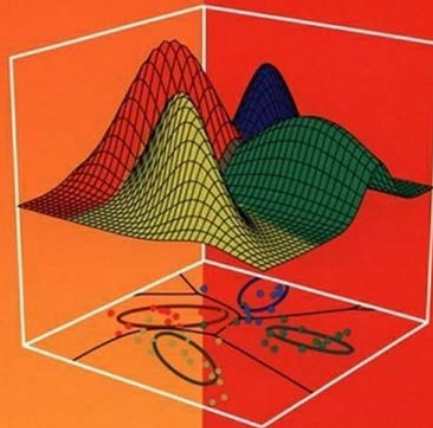
**PATTERN RECOGNITION
AND MACHINE LEARNING
CHRISTOPHER M. BISHOP**

WILEY

Richard O. Duda
Peter E. Hart
David G. Stork

Pattern
Classification

Second Edition

**Statistical
Pattern
Recognition**

Second Edition

Andrew Webb

Popularne klasyfikatory w pakietach komputerowych

- Klasyfikator liniowy
- Uogólniony klasyfikator liniowy
- SVM
- Naiwny klasyfikator bayesowski
- Ocena klasyfikatora – ROC
- Lista popularnych pakietów

Klasyfikator liniowy

Działanie binarnego klasyfikatora liniowego:

$$g(\mathbf{x}) = \mathbf{w}^T \mathbf{x} + w_0$$

Jeżeli $g(\mathbf{x}) > 0$ to klasa ω_1

Jeżeli $g(\mathbf{x}) < 0$ to klasa ω_2

- Równanie $g(\mathbf{x}) = 0$ definiuje hiperpowierzchnię rozdzielającą

- Graficzna interpretacja

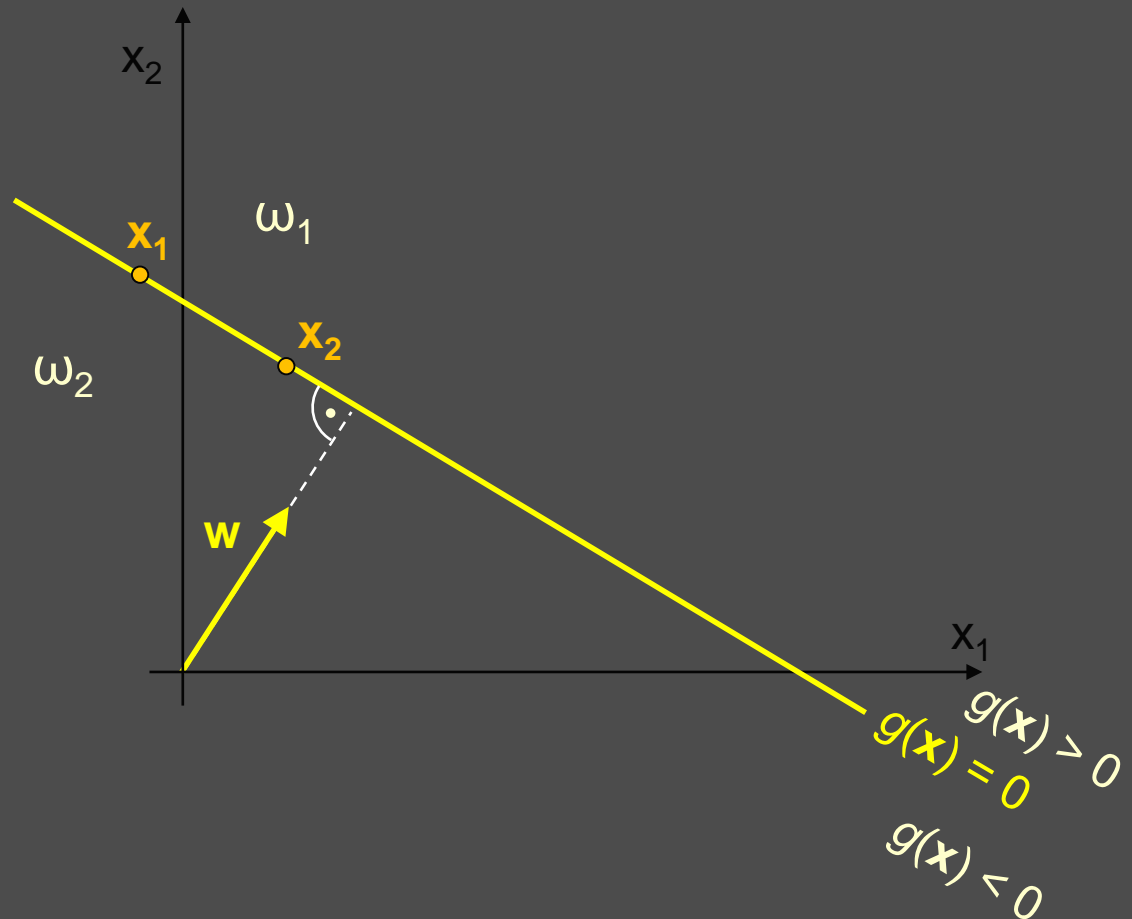
Jeżeli $\mathbf{x}_1$ i $\mathbf{x}_2$ leżą na powierzchni rozdzielającej, to

$$g(\mathbf{x}_1) = g(\mathbf{x}_2)$$

$$\mathbf{w}^T \mathbf{x}_1 + w_0 = \mathbf{w}^T \mathbf{x}_2 + w_0$$

$$\mathbf{w}^T (\mathbf{x}_1 - \mathbf{x}_2) = 0$$

Wektor $\mathbf{w}$ jest ortogonalny do powierzchni rozdzielającej

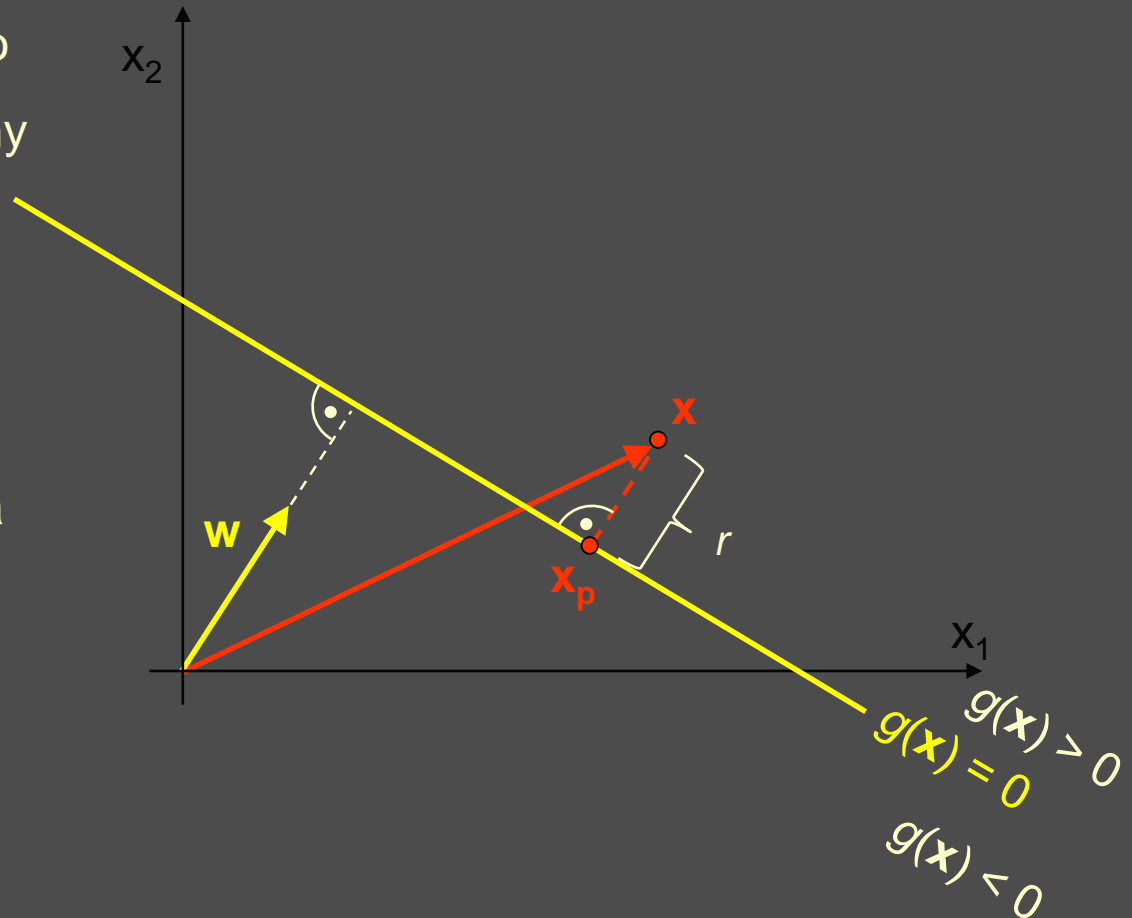
- Graficzna interpretacja

Wektor $\frac{\mathbf{w}}{\|\mathbf{w}\|}$ jest unormowany do 1 a kierunek i zwrot ma identyczny jak $\mathbf{w}$. Można zatem wyrazić

dowolny wektor $\mathbf{x}$ w postaci

$$\mathbf{x} = \mathbf{x}_p + r \frac{\mathbf{w}}{\|\mathbf{w}\|},$$

gdzie $\mathbf{x}_p$ jest rzutem wektora $\mathbf{x}$ na powierzchnię rozdzielającą.

- Graficzna interpretacja

Mnożąc lewostronnie przez $\mathbf{w}^T$ i
 dodając obustronnie w_0 dostajemy:

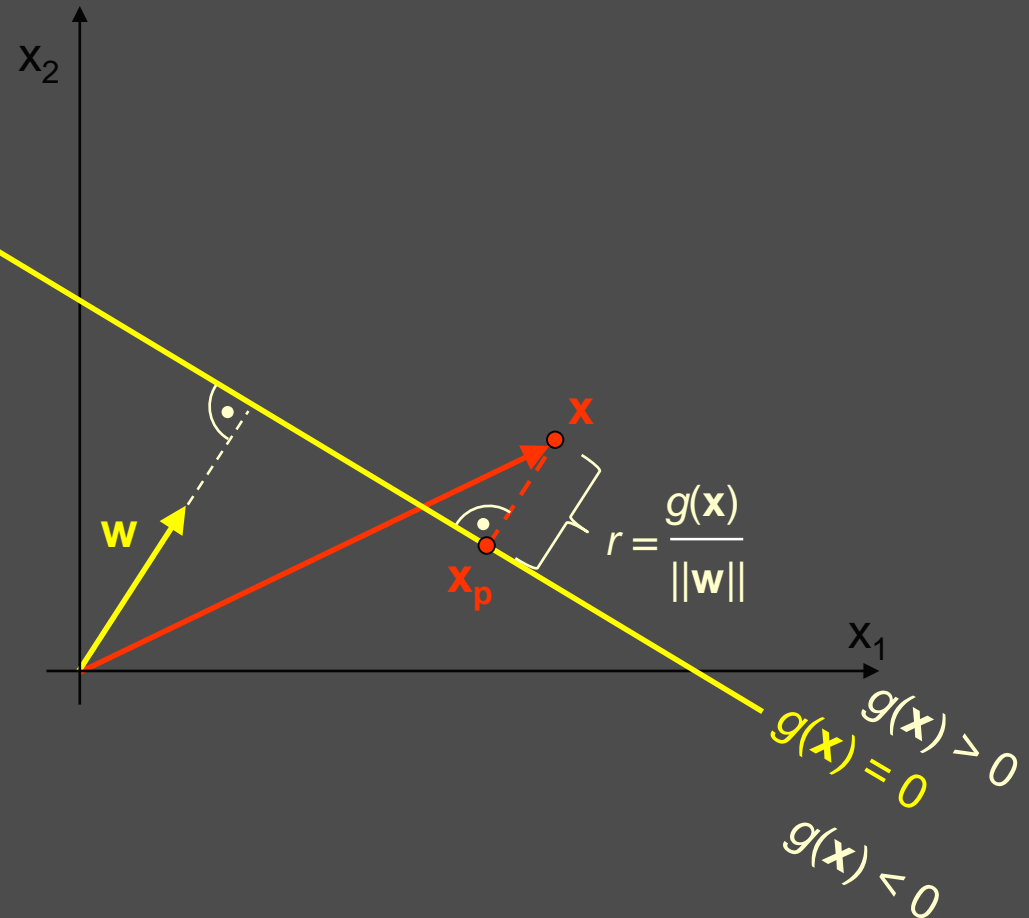
$$\mathbf{w}^T \mathbf{x} = \mathbf{w}^T \mathbf{x}_p + r \frac{\mathbf{w}^T \mathbf{w}}{\|\mathbf{w}\|}$$

$$\mathbf{w}^T \mathbf{x} + w_0 = \mathbf{w}^T \mathbf{x}_p + w_0 + r \frac{\|\mathbf{w}\|^2}{\|\mathbf{w}\|}$$

$$g(\mathbf{x}) = g(\mathbf{x}_p) + r \|\mathbf{w}\|,$$

a ponieważ $g(\mathbf{x}_p) = 0$, to dostajemy

$$r = \frac{g(\mathbf{x})}{\|\mathbf{w}\|}$$

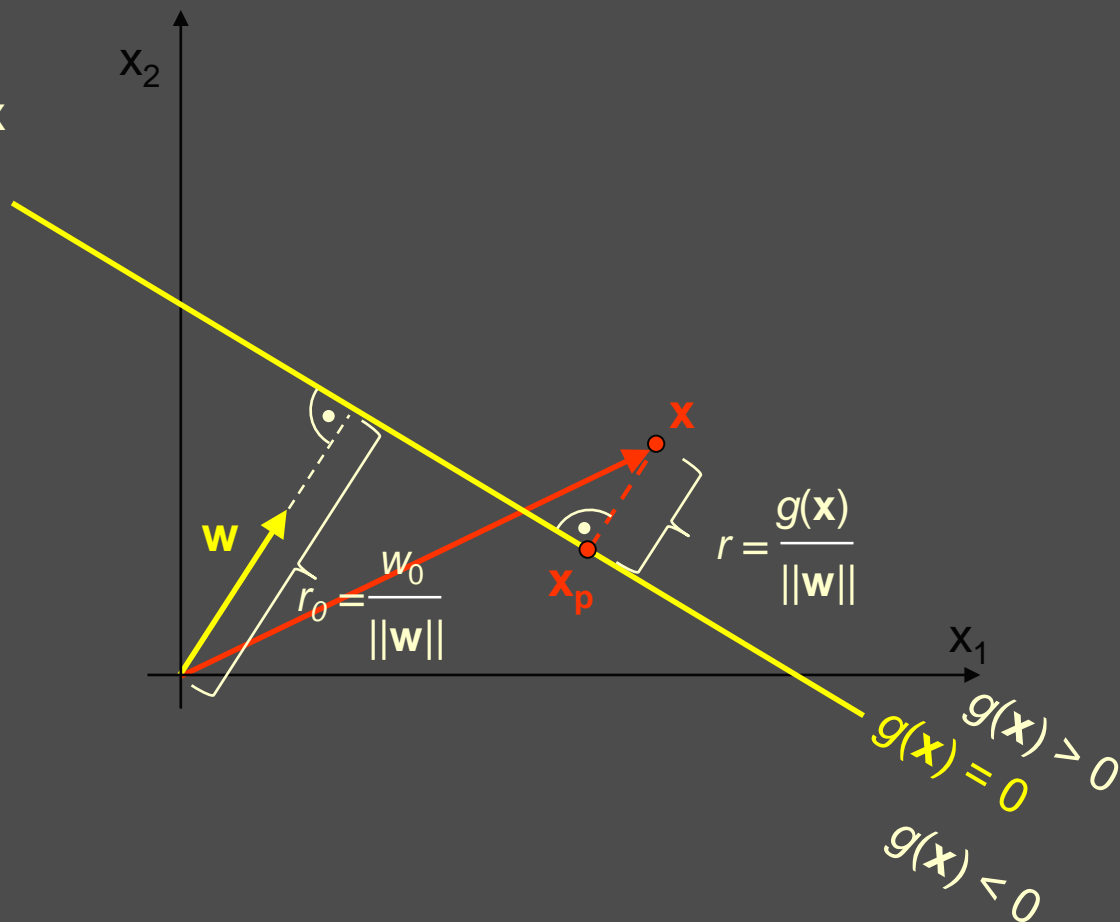

- Graficzna interpretacja

W szczególnym przypadku, dla $\mathbf{x}$ leżącego w początku układu współrzędnych ($\mathbf{x} = \mathbf{0}$) zachodzi

$$g(\mathbf{x}) = \mathbf{w}^T \mathbf{x} + w_0 = w_0,$$

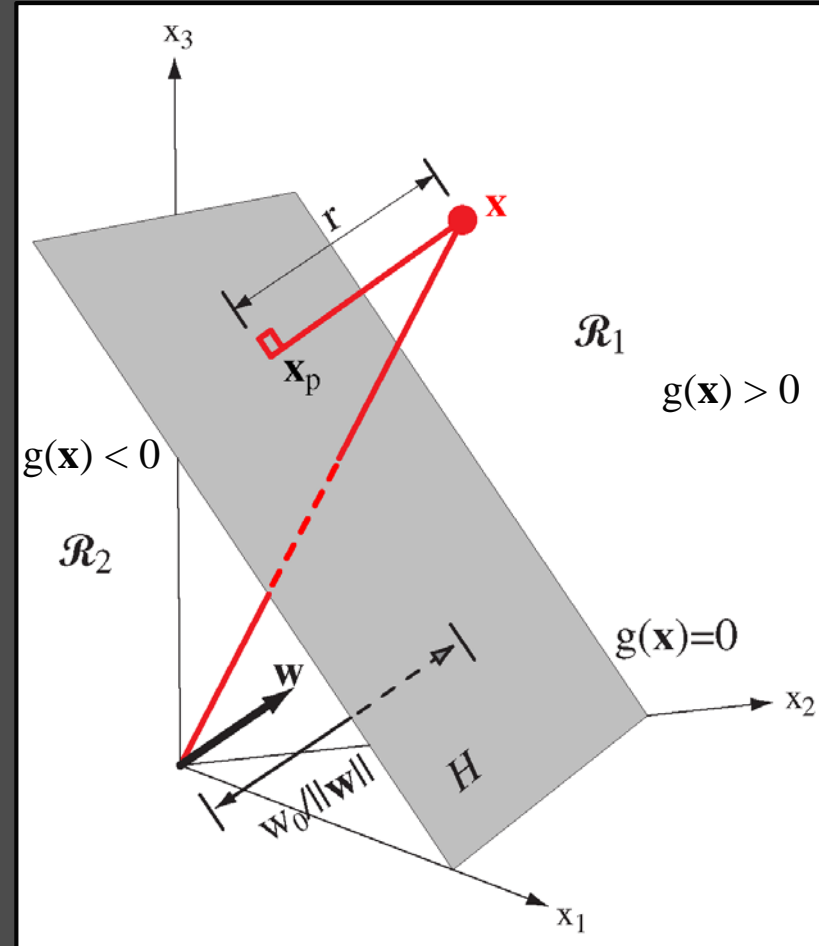
i wówczas $r_0 = \frac{w_0}{\|\mathbf{w}\|}$

- Graficzna interpretacja w trzech wymiarach

Zależność $r = \frac{g(\mathbf{x})}{\|\mathbf{w}\|}$ ($\|\mathbf{w}\| = \text{const.}$)

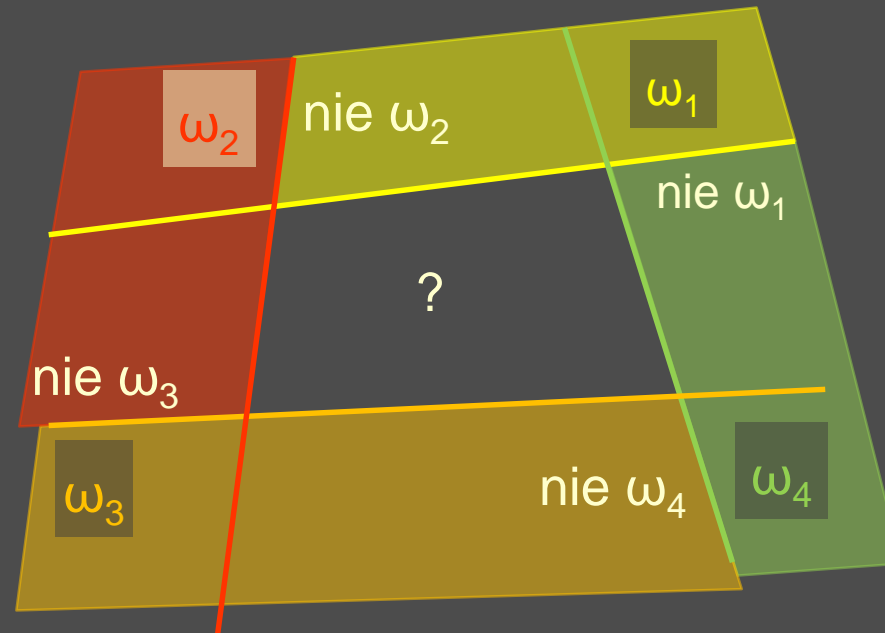
oznacza, że funkcję $g(\mathbf{x})$ można traktować jako miarę odległości punktu $\mathbf{x}$ od powierzchni $g(\mathbf{x}) = 0$.

Klasyfikator dla wielu klas

- c klas obiektów
- Można zastosować $c - 1$ klasyfikatorów binarnych (wada: istnienie obszarów o niejednoznacznej klasyfikacji)

- Zdefiniowanie c dyskryminatorów liniowych:

$$g_i(\mathbf{x}) = \mathbf{w}_i^T \mathbf{x} + w_{i0} \quad (i = 1, \dots, c)$$

Jeżeli dla wszystkich $j \neq i$ $g_i(\mathbf{x}) > g_j(\mathbf{x})$, to klasa ω_i

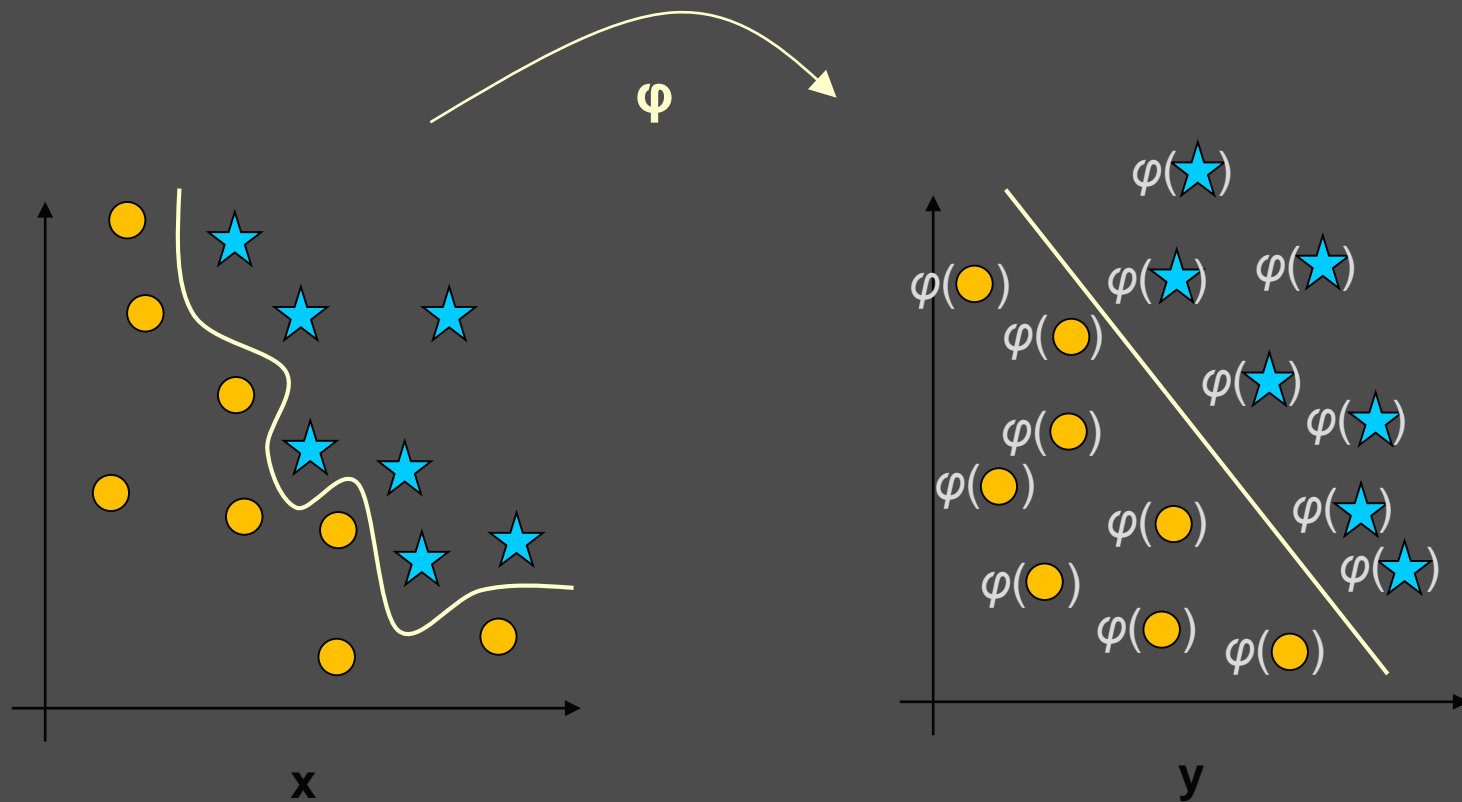
- Powierzchnie rozdzielające są zdefiniowane jako $g_i(\mathbf{x}) = g_j(\mathbf{x})$ a zatem

$$(\mathbf{w}_i - \mathbf{w}_j)^T \mathbf{x} + (w_{i0} - w_{j0}) = 0$$

- Obszary decyzyjne klasyfikatora liniowego są wypukłe

- Nieliniowe przekształcenie φ – interpretacja geometryczna

Uogólniony klasyfikator liniowy

- Zdefiniować nieliniową transformację do nowej przestrzeni, w której określony będzie klasyfikator liniowy
- Funkcja g ma uogólnioną postać

$$g(\mathbf{x}) = \mathbf{w}^T \boldsymbol{\varphi}(\mathbf{x})$$

lub dokładniej: $g(\mathbf{x}) = \mathbf{w}^T \mathbf{y}$, $\mathbf{y} = \boldsymbol{\varphi}(\mathbf{x})$,

$$\boldsymbol{\varphi}(\mathbf{x}) = [\varphi_1(\mathbf{x}) \dots \varphi_m(\mathbf{x})]^T$$

- Geneza: *metoda funkcji potencjałowych* (1964)
- Przekształcenie $\boldsymbol{\varphi}$ odwzorowuje d -wymiarowe punkty $\mathbf{x}$ w m -wymiarowe punkty $\mathbf{y}$

- Typowe postacie funkcji φ_i :
  - kwadratowa, wielomian, funkcja Gaussa, logarytmiczna
- Przekształcenie $\boldsymbol{\varphi}(\mathbf{x})$ jest nieliniowe, ale klasyfikator g jest liniowy ze względu na $\mathbf{y}$
- Można zatem stosować algorytmy uczenia dla klasyfikatorów liniowych
- Model z parametrem swobodnym w_0 uzyskuje się przez rozszerzenie wektora $\mathbf{y}$ o składową równą 1:

$$\mathbf{y} = [1 \ x_1 \ \dots \ x_d]^T = [1 \ \mathbf{x}^T]^T$$

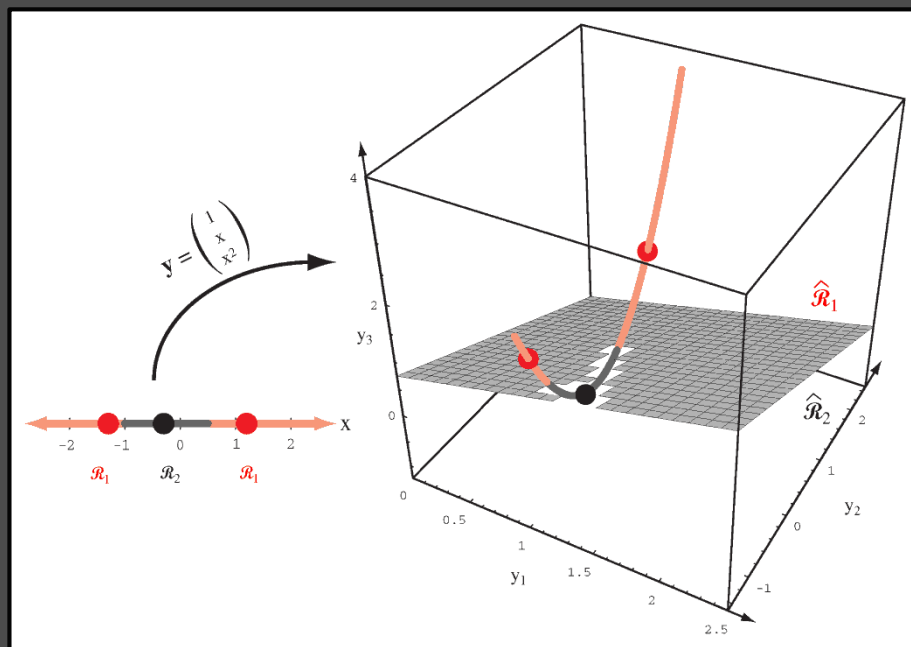
oraz odpowiednio $\mathbf{w} = [w_0 \ w_1 \ \dots \ w_d]^T$

Przykład 1

$$g(x) = w_1 + w_2 x + w_3 x^2 = \mathbf{w}^T \mathbf{y},$$

$$\mathbf{w} = [w_1 \ w_2 \ w_3]^T, \quad \mathbf{y} = [1 \ x \ x^2]^T$$

Nieliniowe przekształcenie ϕ z przestrzeni 1-wymiarowej do 3-wymiarowej pozwala klasyfikatorowi liniowemu (w rozszerzonej przestrzeni) odseparować klasy nieseparowalne liniowo (w oryginalnej przestrzeni).

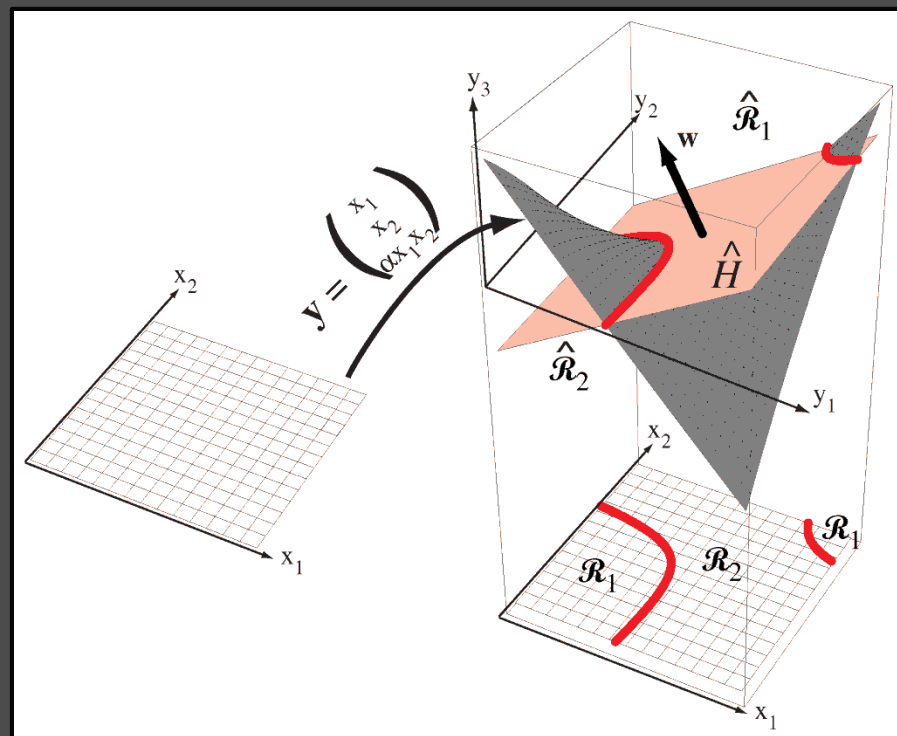

Przykład 2

$$g(x) = w_1 x_1 + w_2 x_2 + w_3 x_1 \cdot x_2 = \mathbf{w}^T \mathbf{y},$$

$$\mathbf{w} = [w_1 \ w_2 \ w_3]^T, \quad \mathbf{y} = [x_1 \ x_2 \ x_1 \cdot x_2]^T$$

Powierzchnie rozdzielające w 3-wymiarowej **przestrzeni zmiennych $\mathbf{y}$** są liniowe, jednak w 2-wymiarowej **przestrzeni zmiennych $\mathbf{x}$** przyjmują bardziej skomplikowany kształt.

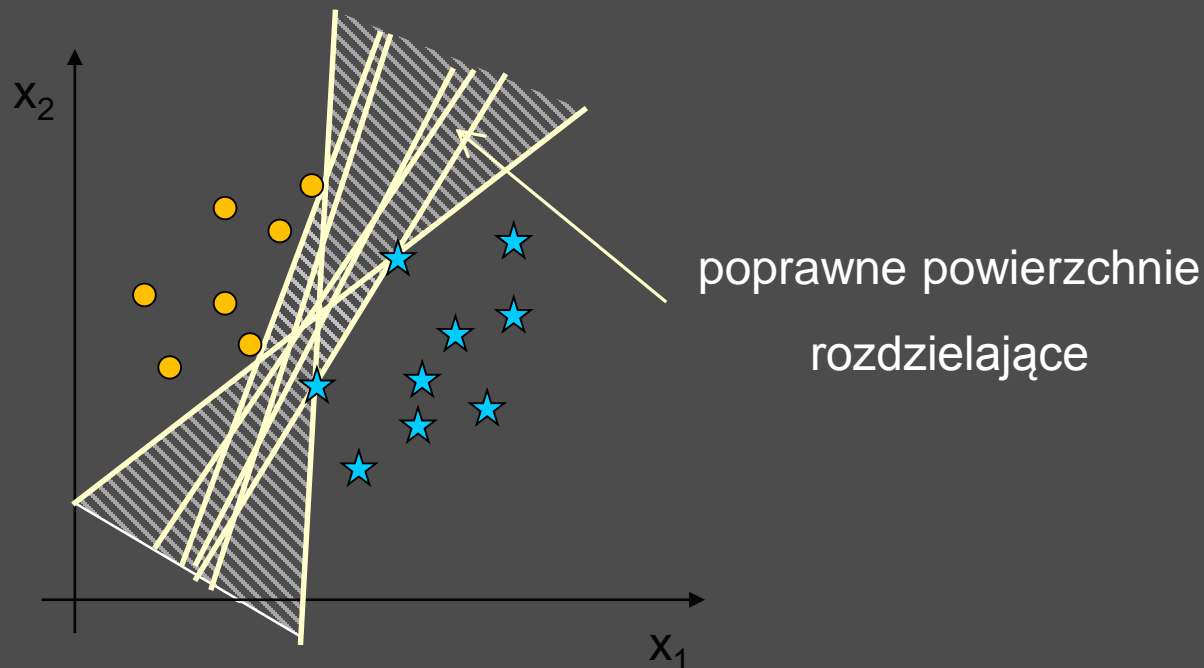
Popularne przykłady uogólnionych klasyfikatorów liniowych

- Dwuwarstwowa sieć neuronowa (perceptron) z liniową warstwą wyjściową
- Sieci neuronowe o radialnych funkcjach bazowych
(RBF – *Radial Basis Function*)
- Maszyny wektorów wspierających
(SVM – *Support Vector Machines*)

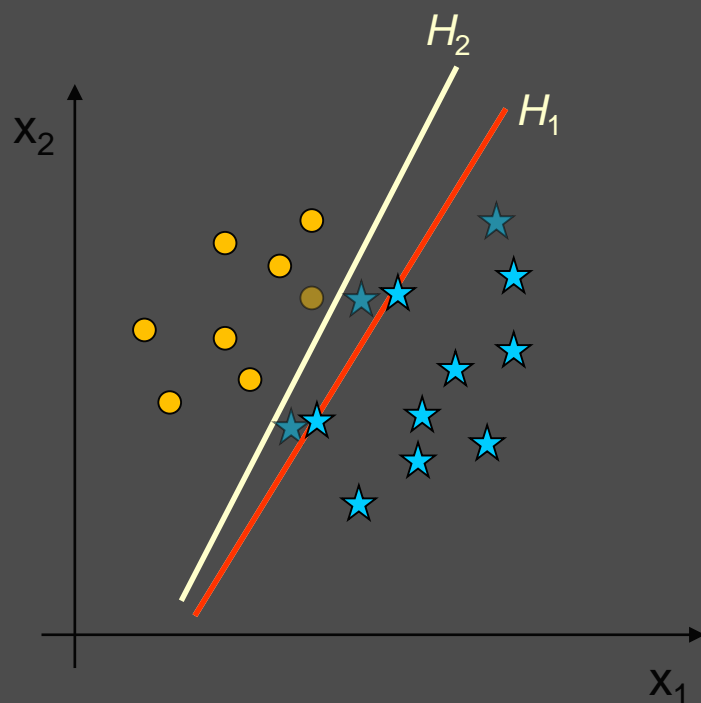

SVM – *Support Vector Machine*

- Początki: Vapnik 1992
- Problem: położenie powierzchni rozdzielającej nie jest jednoznacznie określone (zakładamy liniową separowalność klas)

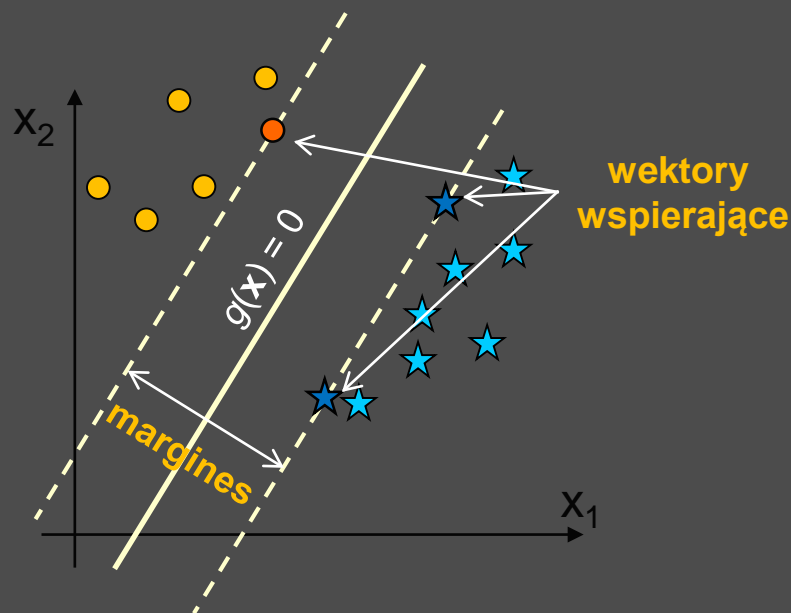

- Którą z nich wybrać?
- Co się stanie, jeżeli przeprowadzimy klasyfikację nowych obiektów?

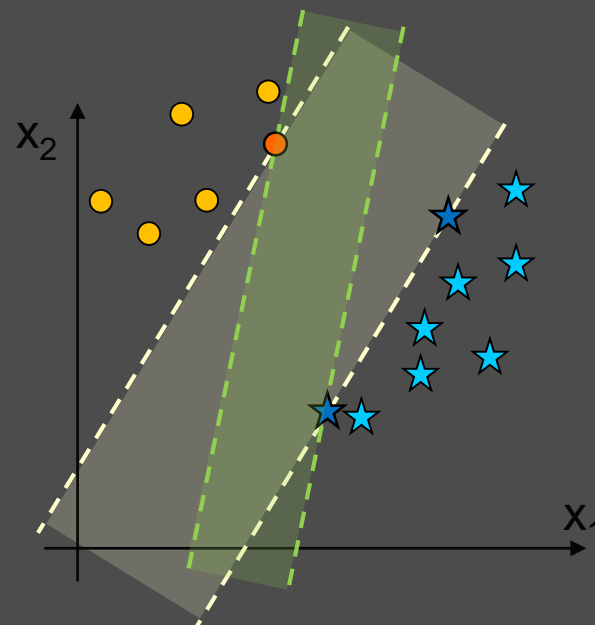

Wybór powierzchni rozdzielającej H_1 położonej w pobliżu obiektów ze zbioru uczącego jest ryzykowny : istnieje duża szansa, że nowy obiekt znajdzie się po jej niewłaściwej stronie.

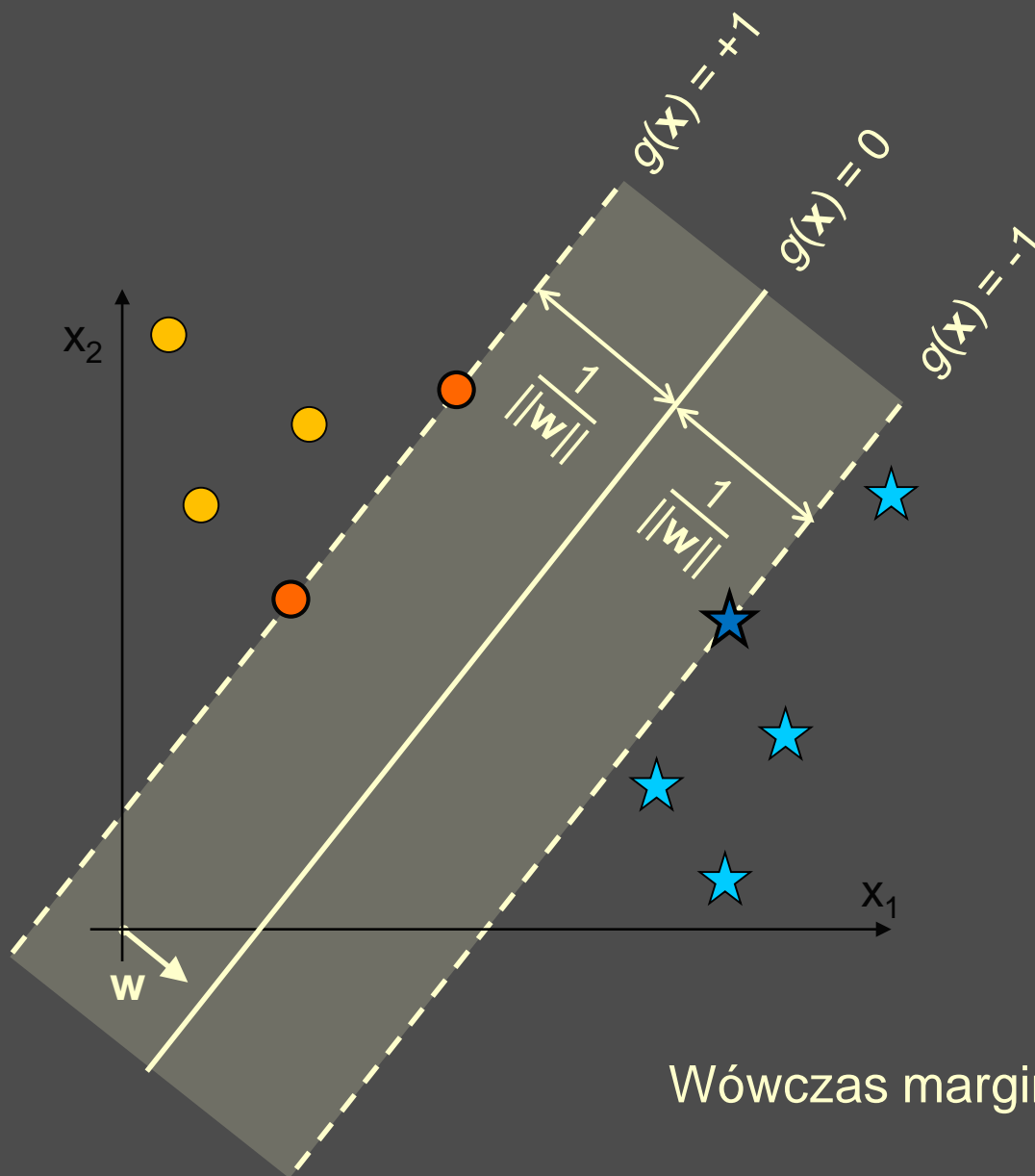
- Wniosek: im dalej obiekty ze zbioru uczącego znajdują się od powierzchni rozdzielającej, tym lepiej z punktu widzenia zdolności klasyfikatora do uogólniania
- Należy zatem wybierać taką powierzchnię rozdzielającą, która leży najdalej od najbliższych obiektów ze zbioru uczącego

- Dokładniej, szukamy powierzchni rozdzielającej, która maksymalizuje tzw. **margines** między klasami

- Optymalna powierzchnia rozdzielająca prowadzi do modelu o najmniejszym wymiarze VC
- Do jej określenia **wystarczą wektory wspierające**, pozostała część zbioru uczącego nie wpływa na wynik

Chcemy tak dobrać parametry klasyfikatora, aby dla wektorów wspierających zachodziło $g(\mathbf{x}) = \text{const.}$ dla jednej klasy i $g(\mathbf{x}) = -\text{const.}$ dla drugiej klasy. Najprościej przyjąć stałą równą 1.

Wówczas margines jest równy $\frac{2}{\|w\|}$.

- Maksymalizacja marginesu $\frac{2}{\|\mathbf{w}\|}$ sprowadza się do minimalizacji
 $\|\mathbf{w}\| = \mathbf{w}^T \mathbf{w}$
- Zbiór uczący: $T = \{(\mathbf{x}_1, y_1), \dots, (\mathbf{x}_N, y_N)\}$, gdzie $y_n \in \{-1, +1\}$
- Ograniczenie: w obrębie marginesu nie może się znaleźć żaden obiekt ze zbioru uczącego:

$$g(\mathbf{x}_n) \geq +1 \text{ dla } y_n = +1$$

$$g(\mathbf{x}_n) \leq -1 \text{ dla } y_n = -1$$

co można zapisać zwięźle jako $y_n \cdot g(\mathbf{x}_n) \geq 1$

(równość zachodzi tylko dla wektorów wspierających)

Zadanie optymalizacji

- Zmienne decyzyjne: $\mathbf{w}$, w_0
- Funkcja celu: $\frac{1}{2} \mathbf{w}^T \mathbf{w}$
- Ograniczenia: $y_n \cdot (\mathbf{w}^T \mathbf{x}_n + w_0) - 1 \geq 0$, $n = 1, 2, \dots, N$
- Szukane: $\min_{\mathbf{w}, w_0} \frac{1}{2} \mathbf{w}^T \mathbf{w}$

Rozwiązanie

- Funkcja Lagrange'a

$$L(\mathbf{w}, w_0, \boldsymbol{\lambda}) = \frac{1}{2} \mathbf{w}^T \mathbf{w} - \sum_{n=1}^N \lambda_n [y_n \cdot (\mathbf{w}^T \mathbf{x}_n + w_0) - 1]$$

Warunki Kuhna-Tuckera

$$\frac{\partial L}{\partial \mathbf{w}} = \mathbf{w} - \sum_{n=1}^N \lambda_n y_n \mathbf{x}_n = \mathbf{0}_d$$

$$\frac{\partial L}{\partial w_0} = - \sum_{n=1}^N \lambda_n y_n = 0$$

$$\Rightarrow \begin{aligned} \mathbf{w} &= \sum_{n=1}^N \lambda_n y_n \mathbf{x}_n \\ \sum_{n=1}^N \lambda_n y_n &= 0 \end{aligned} \quad (*)$$

$$y_n \cdot (\mathbf{w}^T \mathbf{x}_n + w_0) - 1 \geq 0$$

$$\lambda_n [y_n \cdot (\mathbf{w}^T \mathbf{x}_n + w_0) - 1] = 0$$

$$n = 1, 2, \dots, N$$

$$\lambda_n \geq 0$$

Dla ograniczeń nieaktywnych $\lambda_n = 0$. Dla ograniczeń aktywnych $\lambda_n > 0$.

Ograniczenia są aktywne tylko dla wektorów wspierających.

$n \in SV$, gdzie SV oznacza zbiór indeksów wektorów wspierających

Gdybyśmy znali wartości mnożników Lagrange'a λ_n dla wektorów wspierających, można uzyskać rozwiązanie $\mathbf{w}$ z wzoru:

$$\mathbf{w} = \sum_{n \in SV} \lambda_n y_n \mathbf{x}_n ,$$

gdzie SV oznacza zbiór indeksów wektorów wspierających.

Rozwiązanie w_0 można uzyskać z dowolnego wektora wspierającego:

$$\lambda_n [y_n \cdot (\mathbf{w}^T \mathbf{x}_n + w_0) - 1] = 0$$

$$y_n \cdot (\mathbf{w}^T \mathbf{x}_n + w_0) = 1 \quad (\text{zauważmy, że } y_n = 1 / y_n)$$

$$w_0 = y_n - \mathbf{w}^T \mathbf{x}_n$$

W celu uzyskania większej stabilności numerycznej, można uśrednić w_0 po wszystkich wektorach wspierających

- Jak najprościej wyznaczyć wartości mnożników Lagrange'a?
- Problem dualny
  - Wstawiamy równania (*) do funkcji Lagrange'a, otrzymując:

$$\begin{aligned}
 L_D(\mathbf{w}, w_0, \boldsymbol{\lambda}) &= \frac{1}{2} \mathbf{w}^T \mathbf{w} - \sum_{n=1}^N \lambda_n [y_n \cdot (\mathbf{w}^T \mathbf{x}_n + w_0) - 1] = \\
 &= \frac{1}{2} \mathbf{w}^T \sum_{n=1}^N \lambda_n y_n \mathbf{x}_n - \sum_{n=1}^N \lambda_n y_n \mathbf{w}^T \mathbf{x}_n - \sum_{n=1}^N \lambda_n y_n w_0 + \sum_{n=1}^N \lambda_n = \\
 &= \frac{1}{2} \sum_{n=1}^N \lambda_n y_n \mathbf{w}^T \mathbf{x}_n - \sum_{n=1}^N \lambda_n y_n \mathbf{w}^T \mathbf{x}_n - w_0 \sum_{n=1}^N \lambda_n y_n + \sum_{n=1}^N \lambda_n = \\
 &= -\frac{1}{2} \sum_{n=1}^N \lambda_n y_n \mathbf{w}^T \mathbf{x}_n - 0 + \sum_{n=1}^N \lambda_n = \sum_{n=1}^N \lambda_n - \sum_{n=1}^N \lambda_n y_n \left(\sum_{m=1}^N \lambda_m y_m \mathbf{x}_m \right)^T \mathbf{x}_n
 \end{aligned}$$

$$L_D(\boldsymbol{\lambda}) = \sum_{n=1}^N \lambda_n - \sum_{n=1}^N \sum_{m=1}^N \lambda_n \lambda_m y_n y_m \mathbf{x}_n^T \mathbf{x}_m$$

- Problem dualny ma postać

- Zmienne decyzyjne: λ

- Funkcja celu: $L_D(\lambda) = \sum_{n=1}^N \lambda_n - \sum_{n=1}^N \sum_{m=1}^N \lambda_n \lambda_m y_n y_m \mathbf{x}_n^T \mathbf{x}_m$

- Ograniczenia:

$$\sum_{n=1}^N \lambda_n y_n = 0, \lambda_n \geq 0$$

- Wyznaczanie mnożników Lagrange'a λ_n : pakiety obliczeń numerycznych dostarczają wielu szybkich metod optymalizacji funkcji kwadratowej

Klasy nie są liniowo separowalne

Przeformułowanie ograniczeń:

$$g(\mathbf{x}_n) \geq +1 - \xi_n \text{ dla } y_n = +1$$

$$g(\mathbf{x}_n) \leq -1 + \xi_n \text{ dla } y_n = -1$$

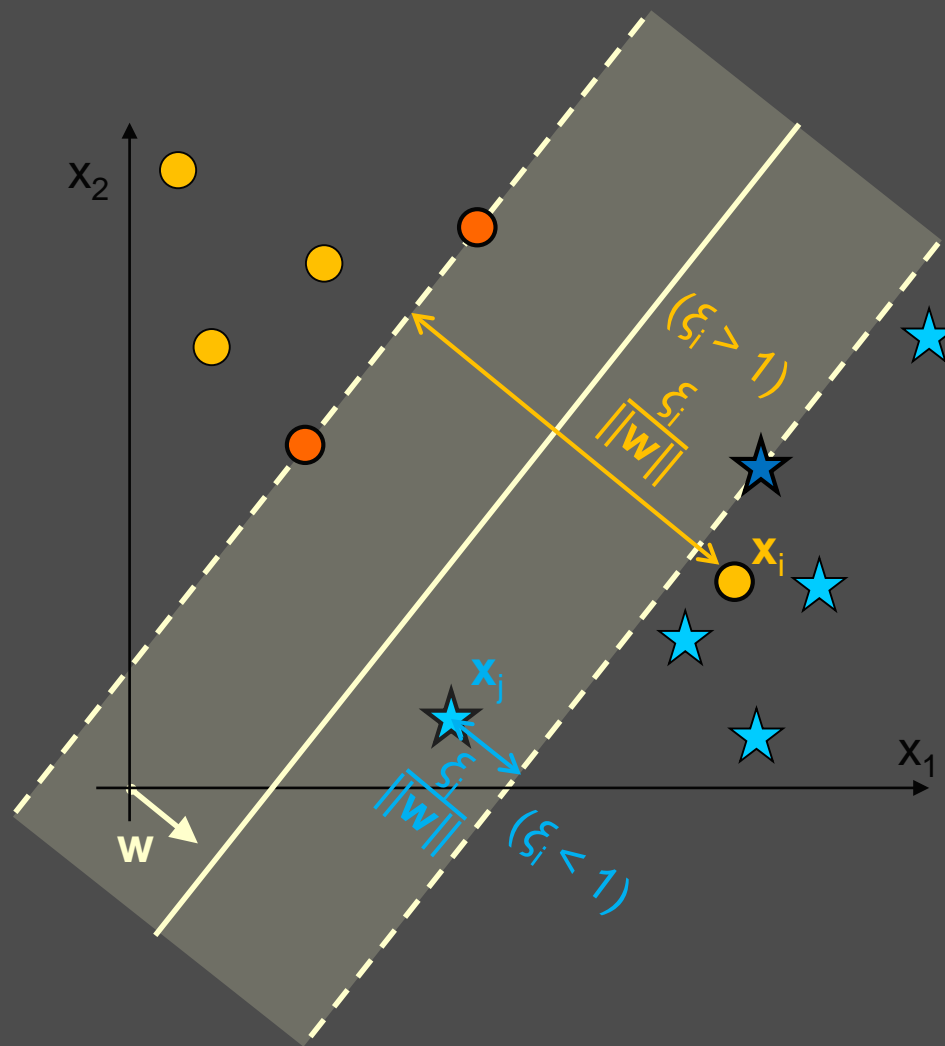
co można zapisać zwięźle jako

$$y_n \cdot g(\mathbf{x}_n) \geq 1 - \xi_n$$

Minimalizowana jest funkcja

$$\frac{1}{2} \mathbf{w}^T \mathbf{w} + C \sum_{n=1}^N \xi_n$$

gdzie C jest tzw. parametrem regularyzacji

- Wyrażenia (*) nie ulegają zmianie
- Prymalna postać funkcji Lagrange'a jest inna, ale dualna postać jest identyczna, przy czym pojawia się dodatkowe ograniczenie

$$0 \leq \lambda_n \leq C$$

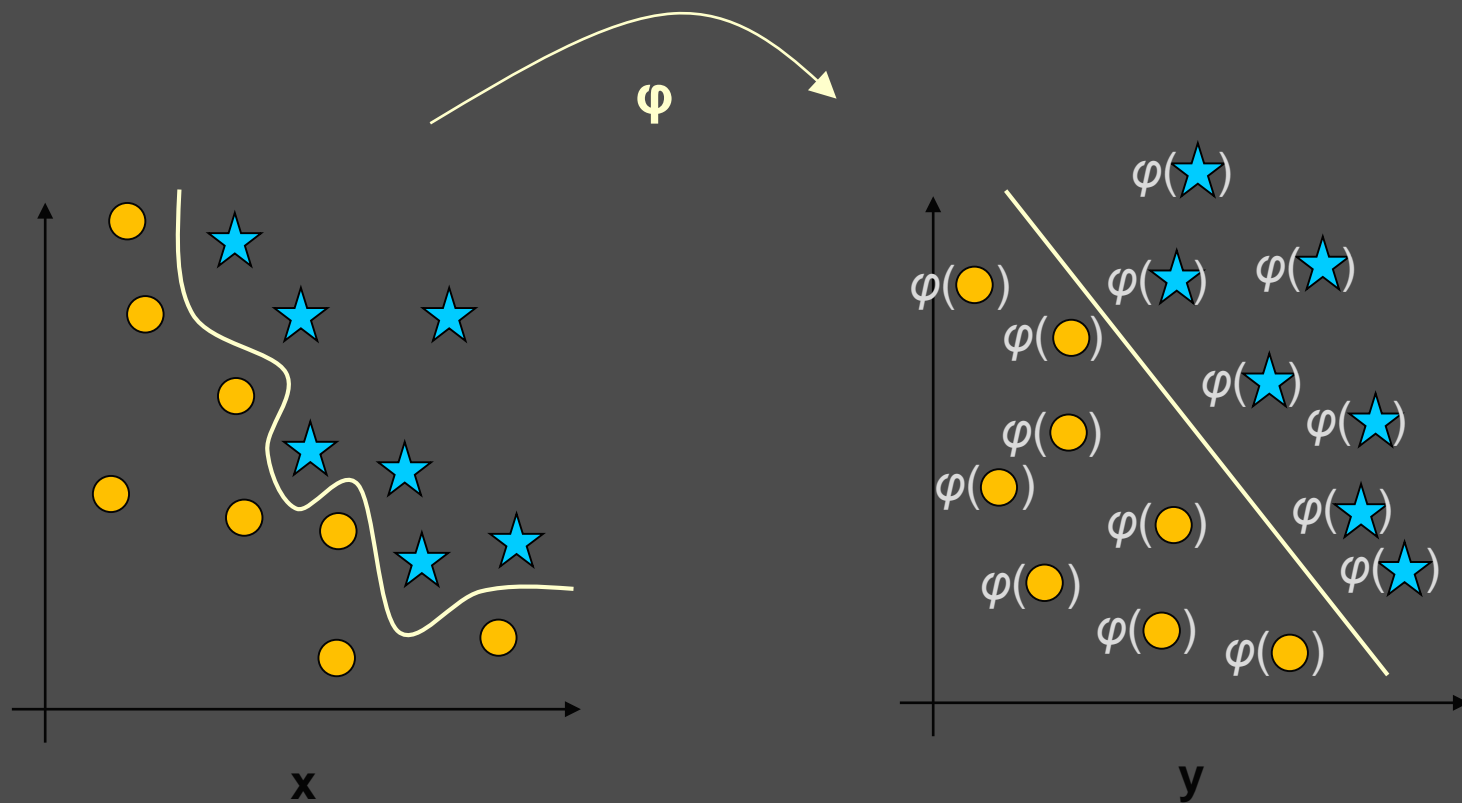
- Rozwiązanie w nie ulega zmianie
- Rozwiązanie w_0 wyznaczamy – podobnie jak poprzednio – z dowolnego wektora wspierającego lub uśredniając po wszystkich wektorach wspierających

Nieliniowe SVM

- Klasy nie są liniowo separowalne
- Można utworzyć SVM w transformowanej przestrzeni, w której klasy dadzą się liniowo odseparować
- Punkty $\mathbf{x}$ oryginalnej przestrzeni przekształcamy nieliniową funkcją $\varphi(\mathbf{x})$
- Dualna postać funkcji Lagrange'a:

$$L_D(\boldsymbol{\lambda}) = \sum_{n=1}^N \lambda_n - \sum_{n=1}^N \sum_{m=1}^N \lambda_n \lambda_m y_n y_m \varphi^T(\mathbf{x}_n) \varphi(\mathbf{x}_m)$$

- Nieliniowe przekształcenie φ – interpretacja geometryczna

- Funkcja decyzyjna ma postać:

$$g(\mathbf{x}) = \sum_{n \in SV} \lambda_n y_n \varphi^T(\mathbf{x}_n) \varphi(\mathbf{x}) + w_0$$

- Wygodnie jest wprowadzić funkcję jądrową (*kernel function*), która zastąpi operację iloczynu skalarnego $\varphi^T(\mathbf{x}_n) \varphi(\mathbf{x}_m)$:

$$K(\mathbf{x}_n, \mathbf{x}_m) = \varphi^T(\mathbf{x}_n) \varphi(\mathbf{x}_m)$$

- Funkcja jądrowa musi spełniać *kryterium Mercera*
- Typowe funkcje jądrowe stosowane w klasyfikatorach SVM
  - wielomianowa: $(1 + \mathbf{x}_n^T \mathbf{x}_m)^d$
  - gaussa: $\exp \left[- |\mathbf{x}_n - \mathbf{x}_m|^2 / \sigma^2 \right]$
  - sigmoida: $\tanh(k \mathbf{x}_n^T \mathbf{x}_m - \delta)$

Naiwny klasyfikator bayesowski

- Zakłada niezależność warunkowych rozkładów klas
- Probabilistyczny model zadania rozpoznawania

$\mathbf{x} = [x_1 \ x_2 \ \dots \ x_d]^T$ – wynik pomiaru d cech obiektu

$\{\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_c\}$ – zbiór klas, do których może należeć $\mathbf{x}$

$T = \{(\mathbf{x}_n, \omega_j); \ n = 1, \dots, N, \ j \in \{1, \dots, c\}\}$ – zbiór uczący

$P(\omega_i|\mathbf{x})$ – prawdopodobieństwo, że obiekt o cechach $\mathbf{x}$ należy do klasy ω_i

$P(\omega_i)$ – prawdopodobieństwo a priori klasy ω_i

$P(\mathbf{x})$ – prawdopodobieństwo a priori cech $\mathbf{x}$

$P(\mathbf{x}|\omega_i)$ – prawdopodobieństwo, że obiekt z klasy ω_i będzie mieć cechy $\mathbf{x}$

- rozkłady $P(\omega_i)$, $P(\mathbf{x})$ i $P(\mathbf{x}|\omega_i)$ można estymować ze zbioru uczącego
- rozkład a posteriori $P(\omega_i|\mathbf{x})$ należy wyznaczyć w oparciu o $P(\omega_i)$, $P(\mathbf{x})$ i $P(\mathbf{x}|\omega_i)$

$$\text{Wzór Bayesa: } P(\omega_i|\mathbf{x}) = \frac{P(\mathbf{x}|\omega_i) \cdot P(\omega_i)}{P(\mathbf{x})}$$

Jak działa klasyfikator?

Reguła decyzyjna:

Obiekt o cechach $\mathbf{x}$ jest przyporządkowywany do klasy ω_j wtedy i tylko wtedy, gdy

$$P(\omega_j|\mathbf{x}) > P(\omega_i|\mathbf{x}) \quad \text{dla } i = 1, \dots, c; i \neq j$$

a zatem poszukujemy klasy ω_j , która maksymalizuje $P(\omega_j|\mathbf{x})$.

Wstawiając wzór Bayesa otrzymujemy regułę:

$$\frac{P(\mathbf{x}|\omega_j) \cdot P(\omega_j)}{P(\mathbf{x})} > \frac{P(\mathbf{x}|\omega_i) \cdot P(\omega_i)}{P(\mathbf{x})}$$

Uwzględniając, że $P(\mathbf{x})$ nie zależy od klasy, reguła upraszcza się do:

$$P(\mathbf{x}|\omega_j) \cdot P(\omega_j) > P(\mathbf{x}|\omega_i) \cdot P(\omega_i)$$

a zatem poszukujemy klasy ω_j , która maksymalizuje iloczyn

$$P(\mathbf{x}|\omega_j) \cdot P(\omega_j) .$$

- Jak estymować rozkłady a priori i warunkowe?

- Rozkład a priori $P(\omega_i)$:

$$P(\omega_i) \leftarrow \frac{k_i}{N}$$

gdzie k_i jest liczbą obiektów klasy ω_i w zbiorze uczącym T

- Rozkłady warunkowe $P(\mathbf{x}|\omega_i)$:

Wektory $\mathbf{x}$ mają wymiar d , więc należałoby estymować c

d -wymiarowych rozkładów. Aby zmniejszyć złożoność

obliczeniową, przyjmuje się „naiwne” założenie o warunkowej

niezależności klas:

$$P(\mathbf{x}|\omega_i) \approx \prod_{s=1}^d P(x_s|\omega_i)$$

- Zamiast wyznaczać c d -wymiarowych rozkładów $P(\mathbf{x}|\omega_i)$ wyznaczać będziemy c 1-wymiarowych rozkładów $P(x_1|\omega_i), P(x_2|\omega_i), \dots, P(x_d|\omega_i), (i = 1, \dots, c)$

- Jeżeli cechy $x_s = \gamma$ przyjmują wartości ze skończonego zbioru $\gamma \in \Gamma$

$$P(x_s|\omega_i) \leftarrow \frac{q_i(x_s, \gamma)}{k_i}$$

gdzie $q_i(\gamma)$ jest liczbą obiektów klasy ω_i przyjmujących wartość

$$x_s = \gamma \quad (\gamma \in \Gamma)$$

- Jeżeli cechy x_s są ciągłe, przyjmuje się rozkłady o parametrach θ :

$$P(x_s|\omega_j) = f_j(x_s, \theta),$$

których parametry estymuje się z danych (w pakietach domyślnie przyjmuje się rozkład Gaussa).

Korekta Laplace'a

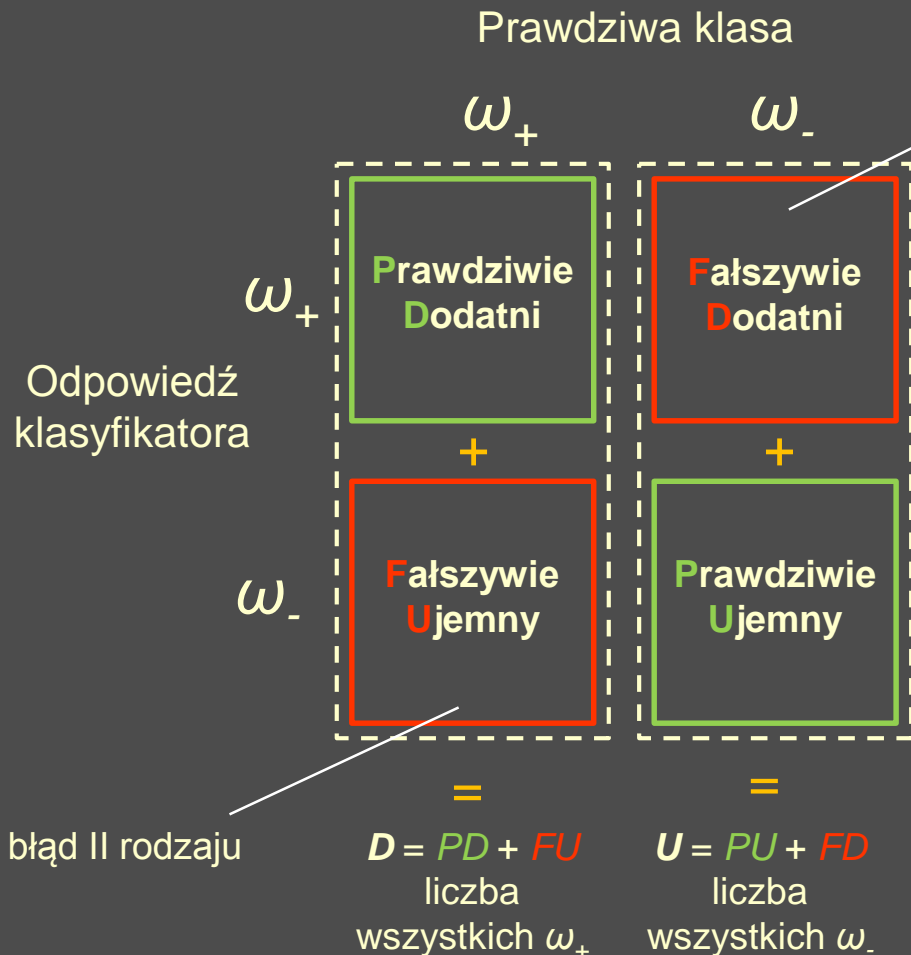
- Użycie przybliżenia $P(\mathbf{x}|\omega_i) \approx \prod_{s=1}^d P(x_s|\omega_i)$ sprawia problem wtedy, gdy istnieje taka wartość $\gamma_0 \in \Gamma$, że w zbiorze uczącym T , wśród obiektów klasy ω_i , żadna cecha x_s nie przyjmuje wartości γ_0 .
- W takim przypadku pewne $P(x_s|\omega_i) = 0$, co skutkuje $P(\mathbf{x}|\omega_i) = 0$ nawet, gdy $P(x_s|\omega_i)$ dla innych cech przyjmują duże wartości
- Rozwiązanie: skorygować estymaty prawdopodobieństw, dodając 1 do każdej $q_i(\gamma)$ (i zwiększając k_i o liczbę dodanych jedynek)
- Jeżeli zbiór uczący jest duży, ta korekta nie zaburzy w istotny sposób pozostałych estymat

Uwagi

- Pomimo założenia o niezależności warunkowych rozkładów klas, naiwny klasyfikator bayesowski w praktycznych zastosowaniach daje **zaskakująco dobre rezultaty** (niewiele gorsze od sieci neuronowych)
- Działa szybko i dokładnie dla **dużych zbiorów danych**
- Stanowi dobry punkt odniesienia do oceny innych klasyfikatorów

Jakość klasyfikatora

Liczność PD (czułość): $LPD = PD / D$

True positive rate (sensitivity)

False positive rate: $LFD = FD / U$

Liczność PU (swoistość): $LPU = PU / U$

True negative rate (specificity)

$$LPU = 1 - LFD$$

Dokładność (accuracy):

$$ACC = (PD + PU) / (D + U)$$

Przestrzeń ROC

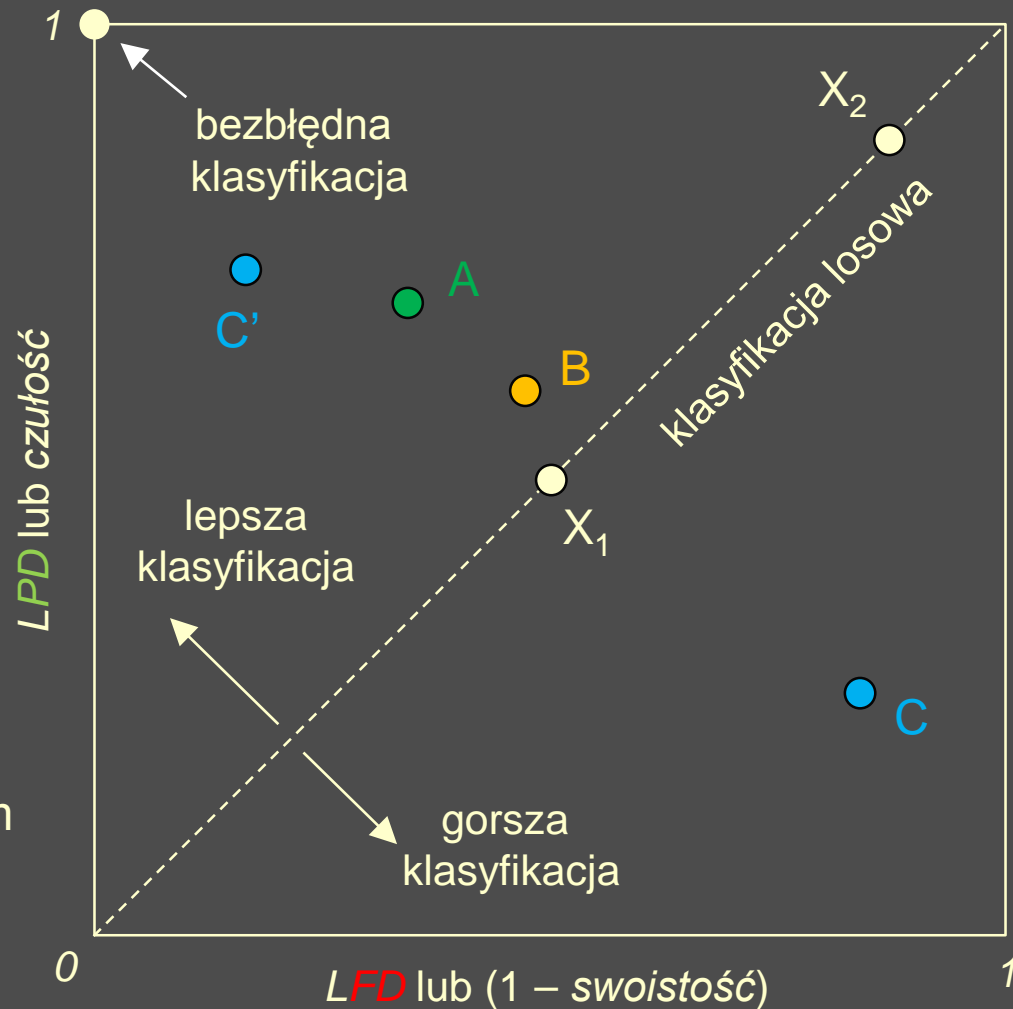
(Receiver Operating Characteristic)

Klasyfikator **A** jest lepszy od **B**

Klasyfikator **C** jest najgorszy,
ale klasyfikator **C'** – który daje
odpowiedzi przeciwne do **C** –
jest lepszy od **A**

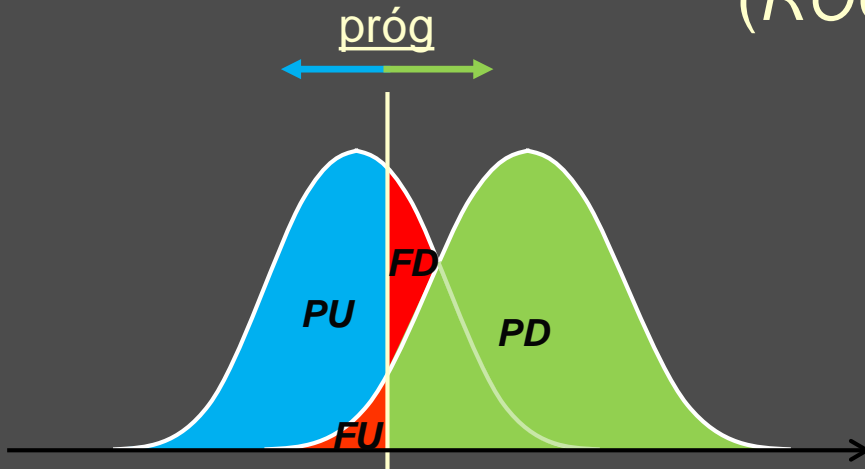
Klasyfikator X_1 losuje obie klasy z
jednakowym prawdopodobieństwem

Klasyfikator X_2 losuje jedną z klas z
prawdopodobieństwem 0.9

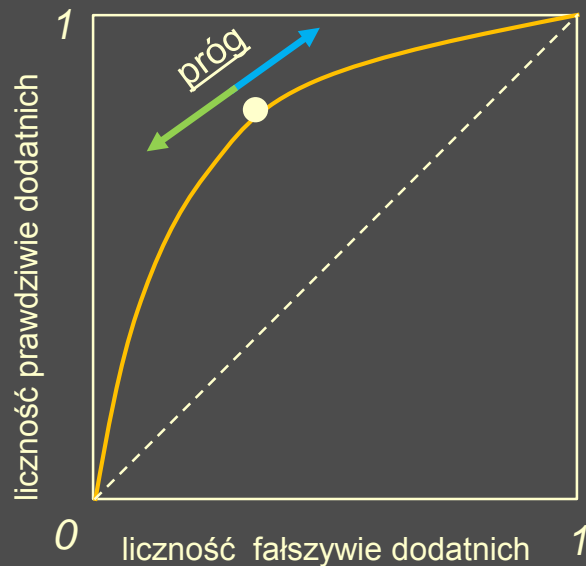

Krzywa ROC

(ROC curve)

Metoda rozwijana od II wojny światowej
(po ataku na Pearl Harbor w 1941 r.):
detekcja japońskich samolotów na podstawie
sygnałów z radaru

Prawdziwie Dodatni	Fałszywie Dodatni
Fałszywie Ujemny	Prawdziwie Ujemny

- Inny przykład wielkości progowej:
  - wyjście klasyfikatora neuronowego jest wielkością ciągłą, z przedziału $[0,1]$, decyzja o klasie zależy od przyjętej wartości progu
- Krzywa ROC jest estymowana z niezależnego zbioru testującego
- Do wyznaczenia krzywej ROC można użyć walidacji krzyżowej lub metody bootstrap
- Krzywa ROC nie zależy od rozkładu a priori klas

Wybór najlepszego klasyfikatora

$p(\omega_+)$, $p(\omega_-)$ – prawdopodobieństwa a priori klas

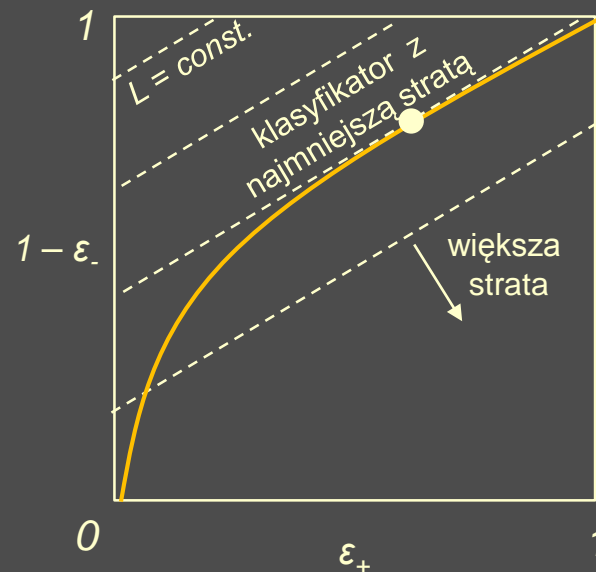
ε_+ (ε_-) – prawdopodobieństwo błędnej klasyfikacji obiektu z klasy ω_+ (ω_-)

$\lambda_{10} = \lambda(\alpha_+|\omega_-)$ $\lambda_{01} = \lambda(\alpha_-|\omega_+)$ – straty wynikające z błędnej klasyfikacji

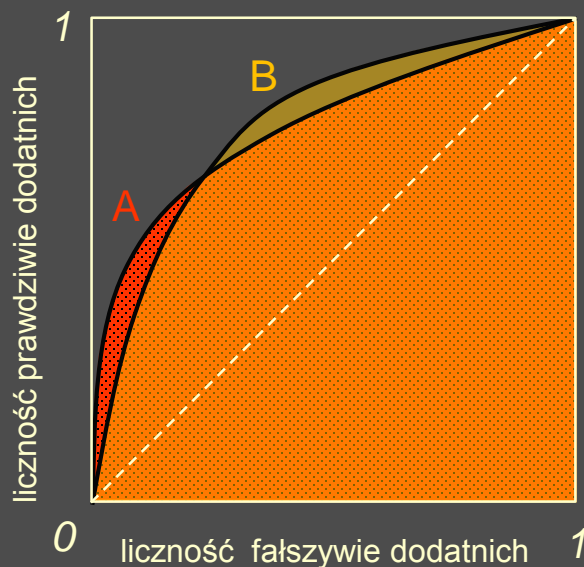
$$\lambda_{11} = \lambda_{00} = 0$$

Średnia strata

$$L = \lambda_{01} p(\omega_+) \varepsilon_+ + \lambda_{10} p(\omega_-) \varepsilon_-$$

Pole pod krzywą ROC (AUC – *Area Under Curve*)

Teoretycznie $0 \leq \text{AUC} \leq 1$

Praktycznie AUC – 0,5

Ważna własność statystyczna:

AUC jest równe prawdopodobieństwu, że klasyfikator przyporządkuje wyższą rangę (np. aktywację neuronu) losowo wybranemu obiektowi klasy ω_+ niż losowo wybranemu obiektowi klasy ω_- .

AUC jest miarą jakości klasyfikatora niezależną od funkcji strat

Test McNemara

- Porównujemy dwa klasyfikatory (A i B) w oparciu o niezależny zbiór testujący
- Czy wyznaczona różnica jakości jest dziełem przypadku, czy jest istotna statystycznie?

n_{00} – liczba obiektów nieprawidłowo klasyfikowanych przez A i B

n_{01} – liczba obiektów nieprawidłowo klasyfikowanych tylko przez A

n_{10} – liczba obiektów nieprawidłowo klasyfikowanych tylko przez B

n_{11} – liczba obiektów prawidłowo klasyfikowanych przez A i B

$$z = \frac{|n_{01} - n_{10}| - 1}{\sqrt{n_{01} + n_{10}}}$$

Wielkość z^2 ma w przybliżeniu rozkład χ^2 z jednym stopniem swobody. Hipoteza zerowa (że klasyfikatory A i B mają tę samą jakość) może być odrzucona na poziomie istotności 0.05 jeżeli $|z| > 1.96$

Popularne pakiety

- WEKA
- Matlab (*Statistical Pattern Recognition Toolbox*)
- Statistica
- R

